Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Қазан 2024 жыл 3 апта

I-IV топ

Сабақтың мақсаты:

- Атау септігіндегі зат есімдердің жекеше және көпше түрін ажырату;
- Ерте онтогенез дыбыстарын және дауысты дыбыстарды айту дағдыларын қалыптастыру;
- «Орман. Саңырауқұлақ.» лексикалық тақырыбы бойынша сөздік қорын молайту;
- Естіп қабылдауын дамыту;
- Көріп қабылдауын дамыту;
- Тілдік дыбыстады ажырату.

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 14.10.2024	Сейсенбі 15.10.2024	Сәрсенбі 16.10.2024	Бейсенбі 17.10.2024	Жұма 18.10.2024
Балаларды қабылдау	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет. Балалармен амандасу. Көңіл-күйін білу, байқау немесе баладан сұрау.				
Ата-ана мен тәрбиешімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-ана мен тәрбиешіге кеңес беру. Баладағы өзгерістер мен үй жағдайында баланы дамыту жұмыстары туралы сұрап отыру.				
Қызығушылығын ояту	Сәлемдесу: Сәлеметсіңдерме,балалар! Зейінін сабаққа аудару, жайлы психологиялық ахуал қалыптастыру Қазір мен жұмбақ жасырайын жауабын тауып көрсеңдер: Алмұрт, алма, банан. Ананас ыстық елдерден. Бұл дәмді тағамдар Барлығы бірге аталады... (Жемістер)				
Артикуляциялық жаттығулар	**Артикуляциялық жаттығулар**				

Scanned with CamScanner

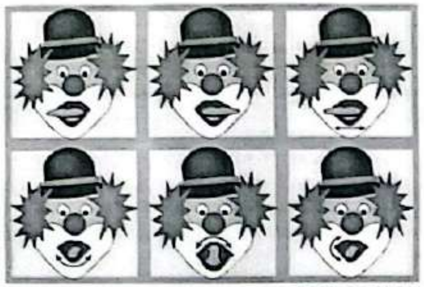

- Кәнекі, біз тілімізді жаттықтырып алайық.

«Түтікше» жаттығуы.

Орындалуы: пілдің тұмсығы секілді ерінді алға созып, 2-3 секунд ұстап тұру.

«Күрек» жаттығуы

Орындалуы: езу тартып күліп, тілдің жалпақ ұшын төменгі ерінге салып қою.

«Қамыр» жаттығуы

Орындалуы: ауыз сәл ашық, тілді бос қылып, алдыңғы ерінге салып, «пя-пя-пя» дыбыстарын айтып, тілді соғу. Тілді дірілдетпей бос қылып, осы қалыпта 1-5 секунд ұстау.

«Тәтті тосап» жаттығуы

Орындалуы: ауызды сәл ашып, жалпақ тілдің алдыңғы шетімен жоғарғы ерінді жоғарыдан төменге қарай жалау.

Scanned with CamScanner

	 «Кесе» жаттығуы Орындалуы: ауызды кең ашып, тілді жалпақ етіп,тілдің алдыңғы шеті мен бүйірлерін көтеріп, «кесе» жасау. Тілдің шеттері төмен түспей, жоғары көтерілген қалыпта тұруын қадағалау. 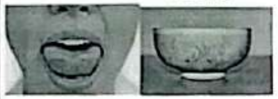 «Саңырауқұлақ» жаттығуы Орындалуы: жымию, тістерді көрсету, ауызды сәл ашып, жалпақ тілді таңдайға жапсырып, ауызды ашу (тіл- саңырауқұлақтың басы, ал тілдің сіңірі- саңырауқұлақтың аяғы болады). 	
Негізгі кезең	1. Ұйымдастырушылық сәт Қараңызшы, Мен жүріп бара жатқанда, көшедегі есіктің жанында ерекше сандықты көрдім. Мүмкін бұл бізге. Бұл сандықты бізге Ормандағы аға жіберді. Ол қайда тұрады деп ойлайсыз? (орманда)	Мен сізге бүгін жалғыз келген жоқпын, менімен бірге қарт орманшы ағай келді. Егер ол орманшы болса, ол бізге қайдан келуі мүмкін (жауап орманнан) - Ал сендер орманның не екенін білесіңдер ме бе? (бірнеше жауаптар тыңдалады) Орман-өсімдіктер, жануарлар, жәндіктер, құстар мекендейді. Орман-барлығы бір-біріне қажет қауымдастық. - Балалар, суреттердің көмегімен қарт орманшы ағайға үй жасайық.

<table>
<tr>
<td></td>
<td>Орманда не көп?
Ағаш-бұта-Гүл,
Топтау белгілерін бекіту үшін "ағаштарды сызу" ойыны.
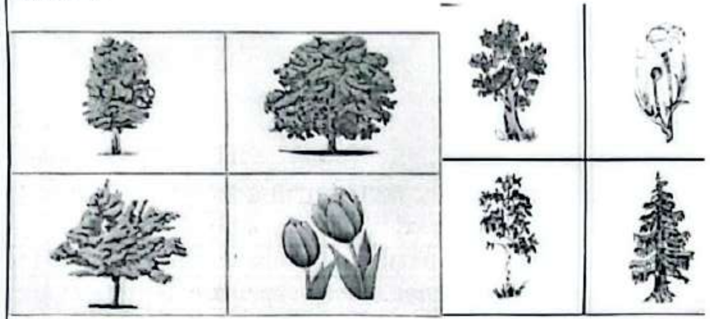
Логопед неліктен қызғалтақ артық?
(бұл ағаш емес. Оның діні мен бұтақтары жоқ)
Логопед: ал саңырауқұлақ ағаш па?
(саңырауқұлақ ағаш емес. Оның діні, бұтақтары мен жапырақтары жоқ)
Логопед итмұрын ағаш па?
жоқ.
I. Негізгі кезең. Сөздердің жалпылама мағынасын түсінуін қалыптастыру;
Бұл сандықты ашайық.
Логопед емен жаңғағын шығарады. Балалар еменді қарастырады.</td>
<td>
Негізгі кезең. Сөздердің жалпылама мағынасын түсінуін қалыптастыру;
- Бірінші кезекте орманда не болуы керек? - Ағаштар. Ағаштарды тауып, оларды үселге қойыңдар . (содан кейін бұталар, гүлдер, жидектер, саңырауқұлақтар, құстар, жануарлар, жәндіктер)
 </td>
</tr>
</table>

Scanned with CamScanner

	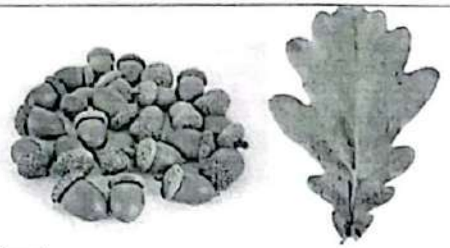 Әңгіме: Емен қай ағашта өседі? (логопед "емен" кескінін *шығарады. Балалар оны* магниттік тақтаға жинайды. Күзде емен қалай өзгерді? *Балалар* кілемге жайылған жапырақтардың арасынан емен жапырақтарын тауып, оларды емен ағашынан кейін магниттік тақтаға қояды. Бізге емен жаңғағын кім жіберді? Емен жаңғағын тиіндер, қабандарды жейді. Балалар тиін мен қабанның суреттерін қояды. Осылайша, емен туралы әңгіме моделі пайда болды. 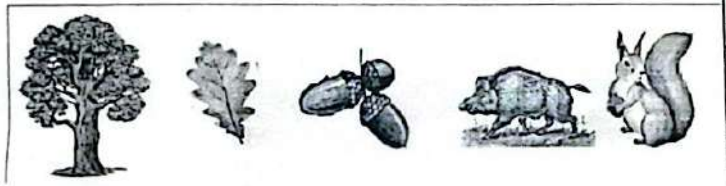 **III. Белсенді еліктеп сөйлеу әрекетін дамыту (қоршаған ортадағы дыбыстарға еліктеу);** 1. «Сөзді аяқта». ойыны Мақсаты: Еліктеу бойынша заттарды атауға үйрету. «Орман» лексикалық тақырыбы бойынша балаға таныс жемістерді атауларын таңдап аламыз. Педагог өзі жауаптарын айтып отырады балаға қайталап айту ұсынылады. Сөздерді аяқтауға ынталандырамыз;	 - Біз қандай керемет орманды араладық. Мұнда, суреттер қалды ма? (көкөністер) Енді мен оларды орманға жатқызамын ба?. - Бұл дұрыс па? (жоқ) неге? - Көкөністер қайда өседі? (Көкөніс бақшасында). Жарайсыңдар. **Тілдік және тілдік емес дыбыстарға еліктеу және ажырату дағдыларын қалыптастыру** **Естіп қабылдауын дамыту** - Енді бәрі жақсы, енді көзіңізді жұмып, орманның дыбыстарын тыңдаңыз. (Диктафонмен, жел соғу, ормандағы жануарлардың дыбыстарын естірту) - Ұнады ма? - Ормандағы тыныштықты бұзбау үшін, орманда өзін қалай ұстау керектігін айтамыз? (Логопед айтады. балалар ормандағы ережелерді қайталайды.)

	Орман, емен, жаңғақ, тиін, қабан, жапырақ, саңырауқұлақ. Логопед емен туралы айтады. Бұл емен. Күзде жапырақтары қоңырға айналды. Емен жаңғағы жерде шашылып жатады. Жаңғақты қабандар мен тиіндерді жейді. 3-4 бала оның әңгімесін қайталайды. Егер баланың әңгімесі ұнаса, барлық балалар оған шапалақтайды. IV. Сергіту сәті Орнымыздан тұрамыз, Мойнымызды бұрамыз. Қолымызды көтеріп, Саусақты ашып-жұмамыз. Онан соң төмен түсіріп, Алақанды соғамыз. Балалар сандықта тағы бір нәрсе бар. Орманға апаратын жолмен жүрейік, Орманға барайық, орманға барайық, Біз көптеген шырша жаңғағын тереміз, тереміз, тереміз. Логопед: Сандықтан шырша жаңғағын шығарады. қай ағашта өседі? (Шыршада шырша жаңғағы өседі). Балалар "шырша"кескінін жинайды. Ағаштың жапырақтары немесе инелері бар ма? (шыршаның инелері бар) Сурет тақтаға бұтақ пен шырша жаңғағының бейнесімен қойылады. Орманда шырша жаңғақтарын кім жақсы көреді?	Тілдік және тілдік емес дыбыстарға еліктеу және ажырату дағдыларын қалыптастыру . «Көр, қайтала!» ойыны. Мақсаты: балаларға шылауларға және эмоционалды лептерге еліктеуін дамыту Сипатамасы: балаларға сюжетті суреттердегі эмоцияларды эмоционалды леппен қайталау ұсынылады **Сергіту сәті.** Тербеледі ағаштар, Алдымен жел еседі. Кіп-кішкентай балалар, Үп-үлкен боп өседі **Атау септігіндегі зат есімдердің жекеше және көпше түрін ажырату** 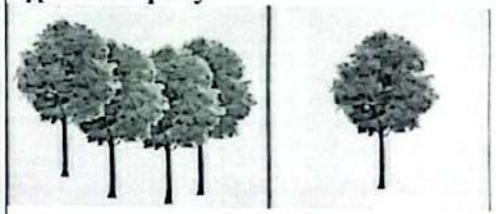

	(тиіндер жаңғақтарды жейді. Құстар жаңғақтарды жейді). Логопед шырша ағашы туралы айтады. V. Естіп қабылдауын дамыту. 1) "Ойлан тап" ойыны " *Мақсаты:* дауыстың қашықтықтан танып ажырату қабілетін дамыту: 1. Балаға карточкалар беріледі. Сол карточкадағы дыбыстарды логопед диктафонның және заттардың көмегімен дыбыстайды. Дыбысты 2 м, 3м,4м,6м қышықтықтан береді. Балалар дыбысты суреттермен байланыстарады. 2. Үстелдің үстіне карточкалар қойылады. Баланың көзі байланып, ортада тұрады. Баладан 4 м қашықтықтан оң жағынан және сол жағынан екі орто кілемше қойылады. Логопед баланың оң жағына барып дыбыс шығарады да, қайта ортаға келіп, баланың көзін ашып, дыбыстың қай жақтан шыққанын сұрайды. **IV. Тілдік және тілдік емес дыбыстарға еліктеу және ажырату дағдыларын қалыптастыру** 1.«Бағдаршамда» ойыны. Мақсаты: оқушыларға транспорттың дыбыстарына еліктеуін дамыту	 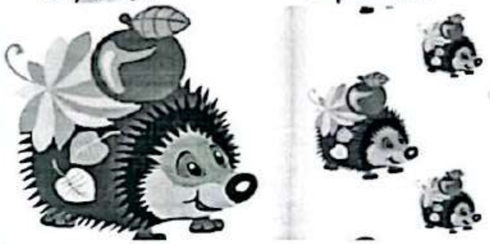 **Ұсақ қол моторикасын дамыту.**

Сипаттамасы: оқушыларга транспорттың дыбыстарын қайталау ұсынылады.

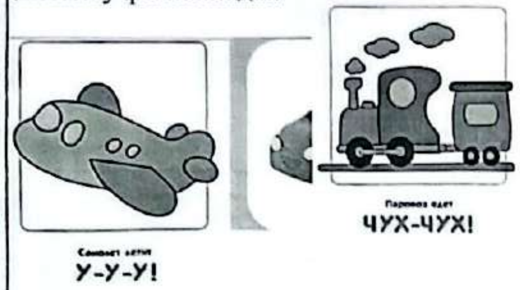

VIII. Дауыспен жұмыс. «У, А, И» дыбысын баяу, жай, қатты, өте қатты айт.

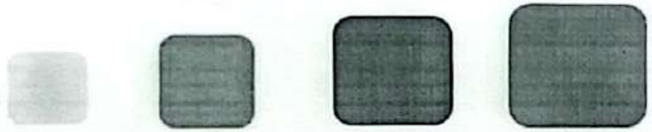

«У, А, И» дыбысын созып айт.

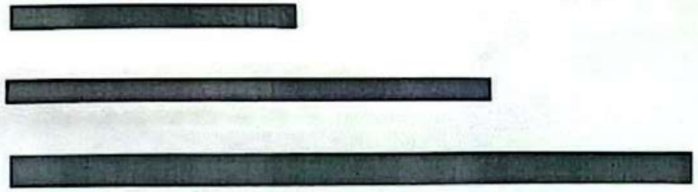

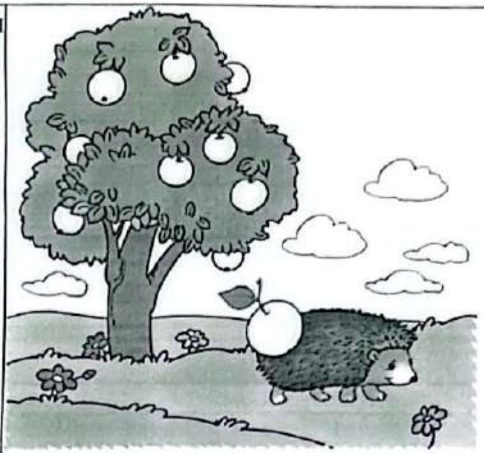

VIII. Дауыспен жұмыс. «А, О, У. И» дыбысын баяу, жай, қатты, өте қатты айт

«А, О, У, И» дыбысын созып айт.

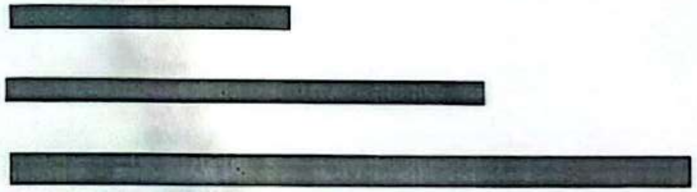

Сабақтың соңы	-жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?	жарайсыңдар балалар! - бүгінгі сабақ ұнады ма?

Әдіскер________Каримова С.С.

Scanned with CamScanner